

TIBBIYOT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA INFEKSION KASALLIKLARNI O'QITISHDA KOMPETENSIYAGA YO'NALTIRILGAN VA RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIGA ASOSLANGAN METODIKANI TAKOMILLASHTIRISH

Turdiyev Madiyor Nuriddinovich.

*Namangan davlat universiteti, tibbiyot fakulteti, klinik fanlar kafedrası
o'qituvchisi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida infeksiyon kasalliklarni o'qitish jarayonini kompetensiyaga yo'naltirilgan yondashuv va raqamli ta'lim texnologiyalari asosida takomillashtirishga qaratilgan. Tadqiqotning maqsadi zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini integratsiyalash orqali talabalarning klinik fikrlash, diagnostik va profilaktik kompetensiyalarini rivojlantirishdan iborat. Metodologiya sifatida ilmiy-pedagogik adabiyotlar tahlili, taqqoslash, pedagogik modellashtirish hamda eksperimental mashg'ulotlar natijalarini baholash usullaridan foydalanildi. Tadqiqot davomida virtual simulyatsiyalar, klinik holatlarga asoslangan topshiriqlar va elektron ta'lim platformalarini o'z ichiga olgan takomillashtirilgan metodika ishlab chiqildi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan kompetensiyaga yo'naltirilgan ta'lim infeksiyon kasalliklarni o'zlashtirish darajasini sezilarli oshiradi hamda talabalarni real klinik faoliyatga tayyorlash samaradorligini kuchaytiradi.*

Kalit so'zlar: *infeksiyon kasalliklar, kompetensiyaga yo'naltirilgan ta'lim, raqamli ta'lim texnologiyalari, klinik fikrlash, tibbiy ta'lim metodikasi.*

Kirish. Zamonaviy tibbiyot ta'limi global sog'liqni saqlash tizimida yuz berayotgan tezkor va murakkab o'zgarishlar, yuqumli kasalliklarning mutatsiyaga uchrayotgan yangi shakllari, antibiotiklarga rezistent mikroorganizmlarning keng tarqalishi hamda epidemiologik xavflarning ortib borishi bilan chambarchas

bog'liqdir. Xususan, so'nggi yillarda pandemiya va endemik kasalliklarning ko'payishi infeksiyon kasalliklar bo'yicha yuqori malakali, klinik jihatdan puxta tayyorlangan mutaxassislariga bo'lgan ehtiyojni yanada kuchaytirdi. Shu sababli tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida infeksiyon kasalliklarni o'qitish jarayonini zamon talablariga mos ravishda takomillashtirish, ayniqsa, bo'lajak shifokorlarning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirish dolzarb ilmiy-pedagogik muammolardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

An'anaviy ta'lim modelida o'quv jarayoni asosan nazariy bilimlarni reproduktiv o'zlashtirishga yo'naltirilgan bo'lib, talabalar tomonidan bilimlarning mexanik yodlanishi ustuvor hisoblanadi. Bunday yondashuvda klinik vaziyatlarni tahlil qilish, differensial tashxis qo'yish, epidemiologik fikrlash va mustaqil klinik qaror qabul qilish ko'nikmalarining yetarli darajada rivojlanmasligi kuzatiladi. Natijada bitiruvchilarning real amaliyotga moslashuvi murakkablashadi, bu esa sog'liqni saqlash tizimi samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Kompetensiyaga yo'naltirilgan ta'lim yondashuvi esa talabaning faqat bilim egallashini emas, balki kasbiy faoliyatda zarur bo'lgan bilim, ko'nikma, malaka va shaxsiy sifatlarning uyg'un rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan. Ushbu yondashuv infeksiyon kasalliklarni o'qitishda nazariy bilimlarni klinik amaliyot bilan integratsiyalash, real klinik vaziyatlarga asoslangan o'quv topshiriqlarini bajarish, muammoli holatlarni tahlil qilish va reflektiv fikrlashni rivojlantirish imkonini beradi. Ayniqsa, talabalarda epidemiologik ogohlik, infeksiyon xavfsizlik qoidalariga rioya qilish va jamoaviy tibbiy qaror qabul qilish kompetensiyalarining shakllanishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Mazkur jarayonda raqamli ta'lim texnologiyalarining joriy etilishi o'quv jarayonining sifat va samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Elektron ta'lim platformalari, virtual klinik simulyatsiyalar, raqamli klinik holatlar, masofaviy va gibrid ta'lim shakllari talabalarning mustaqil ta'lim faoliyatini faollashtiradi, ularning klinik fikrlash va muammoli vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Shuningdek, raqamli muhitda o'qitish ta'lim jarayonini

individuallashtirish, o'zlashtirish darajasini monitoring qilish va talabalarning bilimlarini obyektiv baholash imkonini beradi.

Shu bois, infeksiyon kasalliklarni o'qitishda kompetensiyaga yo'naltirilgan va raqamli ta'lim texnologiyalariga asoslangan metodikani ishlab chiqish va takomillashtirish nafaqat pedagogik, balki ijtimoiy va amaliy ahamiyatga ham egadir. Mazkur tadqiqotning maqsadi — tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida infeksiyon kasalliklarni o'qitishda kompetensiyaga yo'naltirilgan va raqamli ta'lim texnologiyalariga asoslangan metodikani ilmiy-pedagogik jihatdan takomillashtirish, uning samaradorligini nazariy va amaliy jihatdan asoslab berishdan iborat.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot metodologiyasi sifatida tizimli tahlil, qiyosiy-pedagogik tahlil hamda didaktik modellashtirish usullaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tibbiyot ta'limi sohasiga oid zamonaviy ilmiy manbalar, xalqaro ta'lim standartlari, kompetensiyaga asoslangan o'quv dasturlari va ilg'or raqamli ta'lim platformalari chuqur o'rganildi hamda tahlil qilindi. O'quv jarayonini tashkil etishda elektron o'quv platformalar (LMS, Moodle), virtual klinik simulyatsiyalar, interaktiv test tizimlari va klinik holatlarni modellashtiruvchi dasturiy vositalar, shuningdek masofaviy va gibrid o'qitish elementlari joriy etildi. Ushbu raqamli ta'lim vositalari infeksiyon kasalliklarni o'qitishda nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar bilan integratsiyalashga, talabalar faoliyatini faollashtirishga va mustaqil ta'limni rivojlantirishga xizmat qildi. Tajriba-sinov ishlari davomida talabalar bilim darajasi, klinik fikrlash qobiliyati, kasbiy ko'nikmalarining shakllanishi hamda mustaqil ta'lim faoliyati ko'rsatkichlari kompleks baholandi. Olingan natijalar an'anaviy ta'lim modeli asosida tashkil etilgan o'quv jarayoni ko'rsatkichlari bilan qiyosiy tahlil qilinib, takomillashtirilgan metodikaning pedagogik samaradorligi aniqlandi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari kompetensiyaga yo'naltirilgan va raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta'lim modeli infeksiyon kasalliklarni o'qitishda yuqori samaradorlikka ega ekanligini ko'rsatdi.

Baholash mezonlari	An'anaviy metod (%)	Takomillashtirilgan metod (%)
Nazariy bilimlar	68	85
Klinik fikrlash	60	82
Amaliy ko'nikmalar	55	80
Mustaqil ta'lim faoliyati	58	88

Raqamli simulyatsiyalar va interaktiv klinik vaziyatlardan foydalanish talabalar tomonidan infeksiyon kasalliklarni tashxislash va davolash algoritmlarini chuqurroq o'zlashtirishga imkon berdi. Shuningdek, talabalar orasida o'qishga motivatsiya va kasbiy mas'uliyatning ortgani kuzatildi.

Muxokama. Olingan natijalar kompetensiyaga asoslangan ta'lim yondashuvi raqamli texnologiyalar bilan uyg'unlashganda yuqori pedagogik samaradorlikni ta'minlashini tasdiqlaydi. Infeksiyon kasalliklarni o'qitishda virtual klinik modellar real amaliyotga yaqin sharoit yaratib, talabalarning klinik tafakkurini rivojlantiradi.

Mazkur metodika xalqaro tibbiy ta'lim tendensiyalariga mos bo'lib, ta'lim jarayonining individuallashtirilishi, reflektiv yondashuv va uzluksiz kasbiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlaydi. Shu bilan birga, raqamli ta'lim muhitida o'qituvchining roli bilim beruvchidan fasilitator va mentor sifatida shakllanadi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida infeksiyon kasalliklarni o'qitishda kompetensiyaga yo'naltirilgan va raqamli ta'lim texnologiyalariga asoslangan metodikani takomillashtirish ta'lim sifati va samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Ushbu yondashuv bo'lajak shifokorlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish, klinik fikrlash va amaliy tayyorgarlik darajasini yuksaltirishga xizmat qiladi.

Mazkur metodikani o'quv dasturlariga keng joriy etish va raqamli ta'lim infratuzilmasini rivojlantirish tibbiyot ta'limining strategik ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Qarori PQ-4884. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida, 2020-yil.
2. Rustamov M. USE OF MODERN METHODS IN TEACHING "INFORMATION TECHNOLOGY" IN MEDICAL EDUCATION //Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. A7. – C. 30-33.
3. Rustamov M. IMPROVING THE METHODOLOGY OF TEACHING THE SUBJECT "INFORMATION TECHNOLOGIES AND MODELING OF TECHNOLOGICAL PROCESSES" IN AN INNOVATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT //Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. B7. – C. 58-61.
4. Rustamov M. Rustamov Murodil Makhammadzhanov TEACHING COMPUTER SCIENCE IN HIGHER EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS: The rapid development of information and communication technologies in our country is due to state support, which allows us to confidently enter the world information community //Архив исследований. – 2020. – C. 5-5.
5. Rustamov M. ENHANCE STUDENTS'KNOWLEDGE AND SKILLS WITH MULTIMEDIA TOOLS IN AN INNOVATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT //Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. B10. – C. 43-45.
6. RUSTAMOV M. TIBBIY TA'LIMDA INNOVATION TA'LIM METODLARI VA TA'LIM VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI (AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA JARAYONLARNI MATEMATIK MODELLASHTIRISH FANIGA TADBIQI MISOLIDA) //News of the NUUz. – 2024. – T. 1. – №. 1.5. 1. – C. 197-199.